

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл Советы

КАРАРЫ

«15» март 2019 ел

№ 102

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Иске Суркино авыл жирлегенә
көрүчсө торак пунктларда
гражданнар жыены үткәру
тәртибе турында нигезләмә

2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл жирлеге Уставының 13.1 статьясын гамәлгә ашыру максатларында

Иске Суркино авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены үткәру тәртибе турында нигезләмәне расларга, күшымтага тәңгәл рәвештә.

2. Әлеге каарны Иске Суркино авылы, Үзәк урам, 77 нче йорт; Яна Суркино авылы, Үзәк урам, 12а йорты территорияндә урнашкан махсус мәгълүмати стендларда халыкка житкерергә, “Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматлар рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайты, «Интернет” чөлтәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге каарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Иске Суркино авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

4. Әлеге каар халыкка игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

Иске Суркино авыл
жирлеге башлыгы

Н.В. Леонтьев

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль район
Иске Суркино авыл Советының
2019 елның 15 мартандагы
№ 102 карарына күшүмтә

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл
жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены
үткәрү тәртибе турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл жирлеге территорииясендә (алга таба - нигезләмә) гражданнар жыенын үткәрүгә әзерләнү тәртибе турында 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 18.1 статьясы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Уставы нигезендә эшләнде.

1. Гомуми нигезләмә

1.1. Гражданнар жыены гомуми, тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә үткәрелә.

1.2. Гражданнар жыенында торак пунктта яшәүчеләр, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән һәм сайлау хокукуна ия булучылар катнаша ала.

1.3. Гражданнар жыенында катнашу ирекле.

1.4. Гражданнар жыенда шәхсән катнашалар һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.

1.5. Гражданнар жыены турыдан-туры халык тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатында үткәрелә.

Гражданнар жыены вәкаләтләре

1.6. Гражданнар жыены түбәндәге мәсьәләләр буенча үткәрелә ала:

составына күрсәтелгән торак пункт керә торган авыл жирлеге чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча әлеге торак пункт территориясен башка жирлек территориясенә кертүне күздә тоткан торак пунктта;

авыл жирлеге составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салымын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча;

авыллар арасында урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча халык инициативасын тәкъдим итү максатларында;

авыл торак пункттында староста кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

авыл торак пункттында гражданнар жыены муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнар жыелмасы очракларында каралганча, муниципаль хезмәт вазифаларын биләүгә конкурс үткәргендә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелә ала.

Гражданнарның жыенын матди һәм оештыру яғыннан тәэмүн итү

1.7. Жыенны үткәру авыл жирлеге башлыгы тарафыннан тәэмүн ителә.

1.8. Жыенны әзерләү һәм үткәру белән бәйле чыгымнар авыл жирлеге бюджеты хисабына башкарыла.

2. Гражданнар жыенын чакыру тәртибе

Гражданнар жыены үткәру инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданнар жыеннарын үткәру инициативасын күрсәтә ала:

- авыл жирлеге башлыгы;
- гражданнар жыенында катнашу хокукуна һәм сайлау хокукуна ия, халық саны 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр, ягъни Россия Федерациясенең эшкә сәләтле гражданнары, 18 яшькә житкән әлеге торак пункт территориясендә дайми нигездә яшәүче гражданнар, шулай ук жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенең халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия булган торак пункт территориясендә дайми нигездә яшәүче чит ил гражданнары.

2.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең инициативалары язылган битләр (1 нче күшүмтә) яки гражданнар жыеннын үткәру инициативасын тәкъдим итү турында инициатив төркем жыелышының беркетмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә, анда курсәтлергә тиеш:

гражданнар жыенында чыгарыла торган сораулар;

гражданнар жыеннын үткәру вакыты;

гражданнар жыеннын чакыру турындагы инициативаны хуплаучы гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне; паспорт яки аны алыштыручы документның сериясе һәм номеры; имzasы һәм имза керту датасы.

2.3. Жыен үткәру инициативасына ярдәм итәргә тиешле имзалар саны сайлау хокукуна ия, дайми яки нигездә торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкил итә, ләкин 25 имзадан да ким булмаска тиеш.

2.4. Имзалар куелган битләр, жыючы зат тарафыннан таныклану датасын, фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган датасын, паспорт номерын һәм сериясен, яшәү урыны адресларын күрсәтеп, муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла.

Гражданнар жыеннын үткөрү турсында карап кабул итү тәртибе

2.5. Инициативалы төркем тарафыннан билгеләнә торган гражданнар жыены, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары (2 нче күшымта), муниципаль берәмлек башлыгы инициативасы каары белән (3 нче күшымта) барлык кирәклө документлар кергән көннән соң 30 көн эчендә билгеләнә.

2.6. Муниципаль берәмлек башлыгы яки жирлек Советы максатларга ярашлы булмаган гражданнар жыеннарын үткәрүдән баш тартырга хокуклы түгел.

2.7. Гражданнар жыеннына чыгарылган мәсъәлә Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килергә тиеш түгел. Гражданнар жыенниң караптаган мәсъәләгә карата күп төрле аңлатмалар бирелүгә урын калдырылмаска тиеш, ягъни жавап бары тик бер төрле генә бирелергә тиеш.

2.8. Гражданнар жыеннарын билгеләү турсындагы каарны рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) тәртибе, аны күчерү жирлек Уставы белән билгеләнә һәм муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирлек Уставында караптаган тәртиптә басылып чыга (игълан ителә).

Жирлек башлыгы каарында яки гражданнар жыеннын үткөрү турсында жирлек Советы каарында түбәндәгеләр күрсәтелә: гражданнар жыеннина чыгарыла торган мәсъәлә; гражданнар жыеннын үткөрү вакыты һәм урыны турсында мәгълүмат; жыенны оештыручы - муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсө турсында мәгълүматлар.

2.9. Жирлекнең башкарма комитеты, жирлек башлыгы каары һәм жирлек Советы каары нигезендә гражданнар жыеннын үткөрү өчен сайлау хокукына ия булган торак пункт халкы исемлеген төзи; гражданнар жыеннина мәгълүмати материаллар әзерли; жирлек халкына массакүләм мәгълүмат чараларында һәм башка ысуллар белән гражданнар жыенни турсында хәбәр итә. (4 нче күшымта).

Жирлекнең башкарма комитеты гражданнар жыеннин үткөрү өчен урыннар бирергә тиеш.

2.9.1. Торак пунктта яшәүче гражданнарга жыен үткөрү вакыты һәм урыны турсында алдан хәбәр ителә. Гражданнар жыенни билгеләү турсында карап, гражданнар жыеннин үткөрү вакыты һәм урыны, гражданнар жыеннина кадәр 10 көннән дә соңга калмычча, мәжбүри рәвештә халыкка хәбәр ителә.

2.9.2. Гражданнар жыенни катнашкан һәр кеше жыен булганчыга кадәр 5 көн алдан гражданнар жыеннина чыгарылуучы материаллар турсында башкарма комитет тарафыннан чыгарылган каарлар белән таныша ала.

2.10. Гражданнар жыенни турсындагы нигезләмәгә таянып, гражданнар жыенни үткөрү датасын күпмедер вакыт соңгарак та күчерергә мөмкин. Гражданнар жыенни уздыру датасын күчерү турсындагы карап жыен билгеләнгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмычча хәбәр ителергә тиеш.

3. Гражданнар жыены үткөрү тәртибе

3.1. Жыенга килгөн гражданнар торак пунктта яшәүчелөр исемлегенә көртөлгөн һәм сайлау хокуқына ия булырга тиеш. Аларны теркөү жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнгөн вәкаләтле зат тарфыннан башкарыла. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшәү урыны адресы, паспорт сериясе һәм номеры күрсәтелө.

3.2. Жыенда катнашырга теләк белдергөн башка гражданнар, предприятие, учреждение, оешма житәкчеләре, матбуғат һәм башка массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, жыенда карала торган мәсьәләләрне хәл итү аларның сәнчәнлгө бслән бәйлс булса, хәлиткеч тавыш бирү хокуқыннан башка да рөхсәт ителә.

3.3 Торак пунктта яшүчелөр исемлегендә төгәлсезлек ачыкланган очракта, сайлау хокуқына ия булган торак пунктта яшәүче кеше әлеге муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан жыенга көртөлә.

3.4. Исмелекнең төгәл булмавын раслаучы документ булып гражданның шәхесен раслаучы документ (Россия Федерациясе гражданины паспорты, хәрби билет, чит ил гражданы паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рөхсәт языу h.b.) була ала.

3.5. Сайлау хокуқына ия булган торак пункт халкының яртысыннан артыгы катнашканда, карап кабул итү өчен кворум нигезле дип санаала. Жыен уздыру өчен халык тиешенчә жыелмаганда, аны уздыруның яңа датасын билгеләү муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан башкарыла. Бу очракта жыен арасындагы вакыт аралыгы ун көннән дә иртәрәк үткәрелергә тиеш түгел.

3.6. Гражданнар жыенеңда тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турындагы карап гражданнар жыене тарафыннан кабул ителә.

3.7. Яшерен тавыш бирүне уздырганда гражданнар жыенеңда катнашу өчең теркәлгөн гражданга тавыш бирү өчен бюллетең бирелә (5 нче күшүмтә).

3.8. Гражданнар жыенеңда жирлек башлыгы яисә ачык тавыш бирү юлы белән теркәлгөн гражданнар саныннан гади күпчелек тавыш белән сайланган башка зат рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатурасын гражданнар жыенеңда катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.9. Гражданнар жыене секретарь һәм хисап комиссиясен сайлый. Хисап комиссиясе әгъзалары саны ике кешедән дә ким була алмый. Гражданнар жыенеңда каралырга тиешле көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләр рәислек итүче, жирлек башлыгы, гражданнар жыенеңда катнашу хокуку алган гражданнарың күпчелеге тавыш бирү юлы белән көртөлә һәм чират тәртибенә карала. Халык жыенеңда көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләрне көрту турындагы карап катнашучы гражданнарың яртысыннан артыгы тавыш биргәндә кабул ителгән дип санаала.

3.10. Гражданнар жыене рәислек итүче тарафыннан ачыла. Гражданнар жыенеңда рәислек итүче гражданнар жыенең үткөрүне оештыра, тәртипне хуплый, хисап комиссиясе эшен координацияли, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бирүнен билгеләнгөн тәртибен тәэммин итә.

3.11. Гражданнар жыендында секретарь тарафынан түбәндәге беркетмә алып барыла: гражданнар жыенын үткөрү датасы һәм урыны, торак пункттында яшәүче гражданнарның гомуми саны, сайлау хокукуна ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгыштарның кыскача эчтәлеге, караган мәсъәләләр буенча тавыш биргән гражданнар саны (6 нчы күшымта).

3.12. Беркетмә жыенда рәислек итүче зат һәм жыен секретаре тарафынан имзалана һәм жирлек башлыгына тапшырыла. Беркетмәгә жыенда катнашучылар исемлеге теркәлә.

4. Гражданнар жыены каарлары

4.1. Гражданнар жыены каары, әгәр аның өчен сайлау хокукуна ия булган гражданнарның яртысыннан артығы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

4.2. Жыенда кабул ителгән каарлар муниципаль хокукий актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафынан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелергә тиеш (7, 8 нче күшымталар).

4.3. Жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазифаи затлары гражданнар жыендында кабул ителгән каарларның жирлек Уставында билгеләнгән вәкаләтләрне чикләү нигезендә үтәлешен тәэммин итәләр.

4.4. Жыенда кабул ителгән каар жыеннарда башка каар кабул итү юлы белән юкка чыгарылырга яки үзгәртелергә, шулай ук суд тәртибендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданнар жыендында кабул ителгән каарлар рәсми басылып чыгарга (халыкка хәбәр итәргә) тиеш һәм муниципаль хокукий актлар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

4.6. Әгәр торак пунктта яшәүчеләрнең теләге белән, кабул ителгән каарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокукий актны кабул итү таләп итәлсә (чыгару), жирле үзидарә органы яисә жирле үзидарәнең вазифаи затлары, гражданнар жыендында кабул ителгән каар үз көченә кергән көннән 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукий актны әзерләү һәм (яисә) кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан да артмаска тиеш.

Гражданнар жыены каарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән каарлар торак пункт территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимиите органнары, аларның вазифаи затлары яки жирле үзидарә органнары тарафынан раслануга мохтаж түгел.

4.8. Жыенда кабул ителгән каарларның үтәлмәве закон нигезендә җаваплылыкка тартыла.